

Ebben a példázatban Jézus leleplezi a farizeusi képmutató imát, és újra az igaz, titkon, és alázattal végzett belső Istenhez fordulást állítja elé.

A farizeusok gyakran mások előtt, mások szeme láttára imádkoztak (Mt 6:5), hogy lássák őket. Hasonlóan ma is, sokan azért mennek a templomba, gyülekezetbe, hogy mutogassák magukat másoknak, milyen jó keresztények. A példázatban a farizeus imája önmagáról szól, folyamatosan hálát ad azért, hogy ő milyen tökéletes. Miért hamis ez? Mert forrása nem az alázat, hanem a gőg. Mert nem az igaz önismeret, hanem a formális vallásosság keretein belül értékeli önmagát. Hasonlóan a tékozló fiú bátyjához (Lk 15:29), vagy a törvény betűjét megtartó gazdag ifjúhoz (Mt 19:20). De akár mondhatnám a vasárnapi vallásosságban élők millióit is, akik a formális előírások betartásával "letudják" a kereszténységüket. A farizeus nem tud tovább lépni, mert az embereknek, a világnak, a törvény betűjének akar megfelelni, és ebben tetszeleg. Nem megy az önismeret mélyebb "vizeire", ahol kiderülne saját belső világának romlottsága, valós személyiségének sérülései, betegségei. És emiatt elmulasztja, elveszíti annak lehetőségét, hogy az igaz Isten irgalmára való rászorultságát felismerje. Ugyanakkor saját árnyék-személyiségének tükörcképét a másik emberben, a vámszedőben látja meg, akiben ezáltal megtestesíti mindazt a rosszat, amit magában nem ismer fel.

A vámszedő megáll távolabb (lásd: belső szoba, Mt 6:6), szégyenkezve, saját kicsiségének tudatában. Kérő imája lényegre törő: "Isten segíts rajtam!" Valódi önismeret, alázat, egyedül Isten irgalmába vetett hit. A világ illúziója, hamis elismerése, hamis értékítélete helyett a belső, valódi önismeretből fakadó Istenhez fordulás ez. Megigazulva távozik, azaz "felmentve", megtisztulva, igazzá nyilvánítva. De ez a megigazulás nem látványos, nem a világ előtt történik, hanem belső, lelki folyamat, ami valódi gyógyulást, valódi lelki felszabadulást hoz neki. Mert "Isten, aki titkon lát, megfizet neki" (Mt 6:6).

Dombi János, Székesfehérvár